ਅਜੀਤ ਕੌਰ @ਸੂਰਜ ਕੌਰ

ਬਨਾਮ।

ਦਰਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਨੇ ਐੱਲ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਜ਼ਰੀਏ।

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 226/2010)

ਅਪ੍ਰੈਲ 04,2019

[ਏ. ਐੱਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ ਅਤੇ ਅਜੈ ਰਸਤੋਗੀ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1956: ਧਾਰਾ 14 (1)-ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਉਸ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਸੰਪਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ-ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ, ਜੇ ਯੂ/ਐੱਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। 14(1) – ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆਃ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਰਫ਼ ਕਬਜ਼ਾ ਹੀ ਵਿਸ਼ਾ ਸੰਪਤੀ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ-ਧਾਰਾ 14 (1) ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਿਸੇ ਦਾਅਵੇ, ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ-ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਧੀ ਦਾ ਦੂਜੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਦਾਅਵਾ, ਜੋ ਸੰਪਤੀ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ 1950 ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਸੰਪਤੀ 1956 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਸੰਪਤੀ ਬਣ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਸ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਪਰ ਵਿਸ਼ਾ ਸੰਪਤੀ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 14(1).

ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਰੱਖਿਆਃ 1.1 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵੱਖਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਦਾ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ

ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਪਾਠ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਬੀ-ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਾਰਸ ਬਣਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਗਏ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਦੇ ਨਤੀਜੇ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਸਹੀ ਅਮਲ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਸਾਰੇ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਸਹੀ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਕਥਿਤ ਵਸੀਅਤ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਾਅਦ ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਰਥਿਤ ਤੱਥ ਦੀ ਖੋਜ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਤੁਰੰਤ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਗਾੜ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 13] [450-D-G]

1.2 ਮਾਲੀਆ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪਰਿਵਰਤਨ ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਮਾਲਕੀ ਸਿਰਜਣ ਜਾਂ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦਾ ਮਾਲਕੀ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਅਨੁਮਾਨਤ ਮੁੱਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਪਰਦੇਸੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪਰਦੇਸੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪਰਦੇਸੀ ਦੇ ਵਾਰਸ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਕਥਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦੇ ਅਮਲ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਬੀ-ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਕਥਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ 27.03.1973 'ਤੇ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਬੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਜ਼ਮੀਨ ਸਮੇਤ ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਸੀਅਤ ਮਿਤੀ 5.01.1973 ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਅੰਤਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 14] [450-G-H; 451-A-C]

1.3 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਜਦੋਂ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ, 1956 ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 14 (1) ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਬੰਧਤ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ

ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਇੱਕ ਅਯੋਗਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (1) ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਵਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਸੇ ਦਾਅਵੇ, ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। .. ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਵਿਸ਼ਾ ਸੰਪਤੀ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (1) ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 15] [451-ਸੀ-ਈ]

1.4 ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਭਾਵੇਂ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ ਪਰ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (1) ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਅਧੀਨ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਕਬਜ਼ਾ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰੀ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ਾ ਸੰਪਤੀ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 20] [456-E-F]

ਏਰਾਮਾ ਬਨਾਮ ਵੀਰੂਪਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ 1996 ਏ. ਆਈ. ਆਰ. ਐਸ. ਸੀ. 1879; ਵੀ. ਤੁਲਾਸਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੇਸ਼ਾ ਰੈੱਡੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) (1977) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 99: [1977] 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 261-ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1996 ਐਸ. ਸੀ. 1879।	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।	ਪੈਰਾ 16
[1977] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 261	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।	ਪੈਰਾ 17

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 226 /2010

1984 ਦੇ ਆਰ. ਐਸ. ਏ. ਨੰਬਰ 166 ਵਿੱਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ <ਆਈ. ਡੀ. 1 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।.

ਜੇ. ਐੱਮ. ਖੰਨਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤਨੁਜ ਬੱਗਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ੀਫਾਲੀ ਖੰਨਾ ਸੇਠੀ, ਵਕੀਲ। ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਰਾਜਿੰਦਰ ਮਾਥੁਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਐੱਸ. ਜਨਾਨੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਰੂਤੀ ਬਿਸਟ, ਨਿਸ਼ਾਂਤ ਕੁਮਾਰ, ਵਕੀਲ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਰਾਸਟੋਗੀ, ਜੇ.

1. ਇਹ 28 ਜੁਲਾਈ, 2004 ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਅਪੀਲ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

2. ਮੂਲ ਮੁਦਈ, ਭਾਨਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਨਾ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਊਧੀ ਉਰਫ ਇਕਬਾਲ ਕੌਰ ਨੇ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੋਤੀ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਭਾਨਾ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਇੱਕ ਗੁਰਦੇਵ ਕੌਰ ਦੇ ਨਾਲ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਭਾਨਾ ਦੇ ਉਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਭਾਗੋ ਤੋਂ ਬੱਚੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ (ਭਾਗੋ) ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭਾਨਾ ਦਾ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੰਤੀ ਪਰ ਭਾਨਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਸਬੰਧਾਂ ਕਾਰਨ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਰਹਿਣ ਲੱਗੇ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵੀ ਸੀ। ਭਾਨਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਬੰਤੀ ਦੀ ਇੱਕ ਧੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਅਜੀਤ ਕੌਰ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ, ਭਾਨਾ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦਿੱਤੀ। ਬੰਤੀ ਨੇ ਸਾਲ 1950 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਪਰਿਵਰਤਨ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨੰਬਰ ਵਾਲਾ ਬੰਤੀ। 3813 ਨੂੰ 25 ਫਰਵਰੀ, 1950 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਮੂਲ ਮੁਦਈ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਸੂਟ ਨੰਬਰ 103/1953 ਵਿੱਚ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਵਰਗੀ ਭਾਨਾ ਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ (ਮੂਲ ਮੁਦਈ) ਦੇ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 30 ਜੂਨ, 1954 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਵਰਗੀ ਭਾਨਾ ਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਹਫ਼ਾ। ਬੰਤੀ ਨੇ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੇ

ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕੇਵਲ ਭਾਨਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਬਾਂਤੀ ਵੱਲੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 101/1954 ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ 29 ਨਵੰਬਰ, 1954 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਬੰਤੀ) ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 3 ਨਵੰਬਰ, 1959 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਬੰਤੀ ਨੂੰ ਭਾਨਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ 27 ਮਾਰਚ, 1973 ਨੂੰ ਭਾਨਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ ਨੇ 5 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਸੀਅਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਬੰਤੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਅਜੀਤ ਕੌਰ, ਮੂਲ (ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰ. 1) ਅਤੇ (ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰ. 25) ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਧੀ ਗੁਰਦੇਵ ਕੌਰ। 5 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰ. 15/1975 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬੰਤੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 5 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਦੀ ਮੁਦਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

3. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਵੱਖਰੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 933/1984 ਅਤੇ 5 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 28 ਜੁਲਾਈ, 2004 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ 24724/2004 ਨੂੰ ਦਬਾਏ ਨਾ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 5 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੂਲ ਮੁਦਈ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਜ਼ਮੀਨ ਸਮੇਤ ਭਾਨਾ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਗਏ। 5 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਬੰਤੀ ਲਗਭਗ 20 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਮਾਲ ਸਿੰਘ, ਵੱਡੇ ਪਿੰਡ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਅਨੈਤਿਕ ਸਬੰਧਾਂ ਉੱਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਵਸੀਅਤਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। 5 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ 11 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1956 ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਵਸੀਅਤ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਵਸੀਅਤਕਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤੀ, ਊਦੀ ਉਰਫ ਇਕਬਾਲ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਤਿੰਨ ਬਰਾਬਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ।

4. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਏਕੀਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਮੂਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੁਦਈਆਂ ਵੱਲੋਂ 5 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸੀਅਤ ਅਤੇ 21 ਫਰਵਰੀ, 1973 ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸੀਅਤ, ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਭਾਨਾ ਨੇ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਲਰਨਡ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਸਿੱਟਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬੰਤੀ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1956 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐਕਟ 1956" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪੂਰਨ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮੁਦਈ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਦਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

5. ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਉੱਤੇ, ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਾਲ 1950 ਵਿੱਚ ਭਾਨਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਬੰਤੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮੁਕੰਮਲ ਮਾਲਕ ਬਣਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਉਲਟ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਤੋਹਫ਼ਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਬੰਤੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪੂਰਨ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਉਸ ਦਾ ਹੱਕ ਕੇਵਲ ਭਾਨਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ 27 ਮਾਰਚ, 1973 ਨੂੰ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਬਚਾਅ ਪੱਖ) ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵੀ 28 ਜੁਲਾਈ, 2004 ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਤਹਿਤ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜੋ ਤੁਰੰਤ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਜੇ. ਐੱਮ. ਖੰਨਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਬੰਤੀ ਭਾਨਾ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਠਿਤ ਸਹਿ-ਪਾਰਸੀ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 5 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਦੀ ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 21 ਫਰਵਰੀ, 1973 ਨੂੰ ਵਸੀਅਤਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 21 ਫਰਵਰੀ, 1973 ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਿੱਟਾ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

7. ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਨਾ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਧੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਵਿਧਵਾ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹੋਰ ਧੀ ਸੀ। ਜੇ ਸਪੱਸ਼ਟ

ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨ, 1956 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਦੋ ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸਾ ਮਿਲੇਗਾ ਅਤੇ ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਧੀ ਭਾਵ ਦੂਜੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਜਾਇਦਾਦ ਮਿਲੇਗੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ 5 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਰ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਭੜ੍ਹਕਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

8. ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿਭਾਗੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਔਰਤ ਦੇ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਸੇਲ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਭਾਨਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਭਾਨਾ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਾਲ 1973 ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਉਸ ਦੇ 12 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ।

9. ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਭਾਨਾ ਦੁਆਰਾ 5 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਸੀਅਤ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਨਾ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਵਸੀਅਤ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਲੱਗ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਪਤਨੀ (ਹੁਣ ਵਿਧਵਾ) ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਲੱਗ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਪਤਨੀ ਯਾਨੀ ਬੰਤੀ ਨੂੰ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ, ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਪਤੀ ਉੱਤੇ ਪੂਰਾ ਹੱਕ ਰੱਖੇਗੀ।

10. ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਨਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਸੰਤਾਨ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀ ਗਈ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਸੀਅਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਸ਼ਾ ਜਾਇਦਾਦ ਬੰਤੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਭਾਨਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼/ਬਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, 17 ਜੂਨ, 1956 ਨੂੰ ਐਕਟ, 1956 ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਬੰਤੀ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ/ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਉਲਟ ਅਧਿਕਾਰ ਉਦੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਜਦੋਂ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਖੋਲ੍ਹਿਆ

ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਭਾਨਾ ਕਾਰਤਾ ਅਤੇ ਸਹਿ-ਪਾਰਸਨਰ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ ਸੀ। ਸੰਪਤੀ ਸਹਿ-ਪਾਰਸੀ ਜਾਂ ਹਿੰਦੂ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਜਾਂ ਭਾਨਾ ਨੂੰ ਕਰਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਫ਼ਰਮਾਨ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਜਾਂ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਲਟ ਘੋਸ਼ਣਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ। ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 30, ਜੋ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪਛਾੜ੍ਹਦਾ ਹੈ, ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪਹਿਲਾਂ ਜੋ ਵੀ ਰਿਵਾਜ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੀ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

11. ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਐੱਸ. ਜਨਾਨੀ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਵਿਸ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੋਹਫ਼ੇ ਅਤੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਬੰਤੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ' ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਥਿਤ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੋਹਫ਼ਾ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਤੱਥ ਦਾ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਕਥਿਤ ਫ਼ਰਮਾਨ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਣਗੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਬੰਤੀ ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਬਦਲੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਦੇ ਬਦਲੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਬੰਤੀ ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਬਦਲੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਦਾ ਸਵਰਗੀ ਭਾਨਾ ਦੀ 5 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਸਵਰਗੀ ਭਾਨਾ (ਵਸੀਅਤਕਾਰ) ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਬੰਤੀ ਵਿਭਚਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ 20 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਸ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਆਉਣ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨਿਰੰਤਰ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਬਣਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 14 (1) ਦੇ ਨੰਗੇ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ, ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

12. ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ 5 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਆਰ. ਐਸ. ਏ. ਨੰਬਰ 1 ਵਿੱਚ, 5 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 7 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2006 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 21 ਫਰਵਰੀ, 1973 ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

13. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 5 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਨੂੰ ਆਰ. ਐੱਸ. ਏ. ਨੰਬਰ ਆਈ. ਡੀ. 1 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵੱਖਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਦਾ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। 28 ਜੁਲਾਈ, 2004 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਪਾਠ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਭਾਨਾ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਾਰਸ ਬਣਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 21 ਫਰਵਰੀ, 1973 ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਦੇ ਨਤੀਜੇ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਸਹੀ ਅਮਲ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਸਹੀ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ 21 ਫਰਵਰੀ, 1973 ਦੀ ਬਾਅਦ ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਦਾ ਇੱਕ ਤੱਥ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਉੱਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਟੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਗਾੜ ਜਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ।

14. ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਪੱਕੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲੀਆ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪਰਿਵਰਤਨ ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮਾਲਕੀਅਤ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਜਾਂ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦਾ ਮਾਲਕੀਅਤ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਅਨੁਮਾਨਤ ਮੁੱਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਏ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਰਦੇਸੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪਰਦੇਸੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰਦੇਸੀ ਦੇ ਵਾਰਸ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦੇ ਅਮਲ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਭਾਨਾ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ 27 ਮਾਰਚ, 1973 ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਭਾਨਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਜ਼ਮੀਨ ਸਮੇਤ ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ 5 ਜਨਵਰੀ, 1973 ਦੀ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 28 ਜੁਲਾਈ, 2004 ਨੂੰ ਆਰ. ਐਸ. ਏ. ਨੰਬਰ 933/1984 ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਅੰਤਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਸੀ।

15. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸ ਸਮੇਂ, ਜਦੋਂ ਐਕਟ, 1956 ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (1) ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਵਿਸ਼ਾ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਇੱਕ ਅਯੋਗਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਕਾਰਨ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਦੇ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (1) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਵਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਦਾਅਵੇ, ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਰਸੰਦੇਹ, ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਵਿਸ਼ਾ ਸੰਪਤੀ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (1) ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਤਹਿਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ -

“14. ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਉਸ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਸੰਪਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ-(1) ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਪਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ।

ਵਿਆਖਿਆ. — ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ, 'ਜਾਇਦਾਦ' ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰਾਸਤ ਜਾਂ ਯੋਜਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਵੰਡ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਜਾਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੇ ਬਦਲੇ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੁਆਰਾ, ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਨਰ ਜਾਂ ਮਿਹਨਤ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਖਰੀਦ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਨੁਸਖ਼ੇ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪੱਤੀ ਵਜੋਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਵਸੀਅਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਪਤੀ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਤੋਹਫ਼ੇ, ਵਸੀਅਤ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲਿਖਤ ਜਾਂ ਫ਼ਰਮਾਨ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਜਾਇਦਾਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ”

16. ਐਕਟ, 1956 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਜਾਂਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਏਰਾਮਾ ਬਨਾਮ ਵੀਰੂਪਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1996 ਐਸ. ਸੀ. 1879 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈਃ -

“6. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 1341-ਐੱਫ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਏਰਨ ਗੌੜਾ ਦੀ ਅੱਧੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ 1 ਅਤੇ 2 ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧ ਸਕਦੇ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਏਰਨ ਗੌੜਾ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹਿੰਦੂ ਮਹਿਲਾ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 1937 (1937 ਦਾ ਐਕਟ 18) ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਸਿਨਹਾ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ 7 ਫਰਵਰੀ, 1953 ਤੋਂ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ, 1956 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਏਰਨ ਗੌੜਾ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (1) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈਃ

“14. (1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਪਤੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ।

ਵਿਆਖਿਆ. — ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ, 'ਜਾਇਦਾਦ' ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰਾਸਤ ਜਾਂ ਯੋਜਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਵੰਡ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਜਾਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੇ ਬਦਲੇ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੁਆਰਾ, ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਨਰ ਜਾਂ ਮਿਹਨਤ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਖਰੀਦ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਨੁਸਖ਼ੇ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪੱਤੀ ਵਜੋਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

7. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਏਰਨ ਗੌਂਡਾ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਇਕੱਲਾ ਤੱਥ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਅਮਲ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ' ਏ 'ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 14 (1) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਨੇ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਸੀਮਤ ਹੋਵੇ। ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਆਖਰੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਮਾਲਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ" ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਦੀ ਸੀਮਤ ਮਲਕੀਅਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (1) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ, ਜੋ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸੀਮਤ ਮਾਲਕ ਹੁੰਦੀ, ਹੁਣ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਮਾਲਕ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸੀਮਤ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ "ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ" ਨਾਮਕ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਬੁਝਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ, ਜੋ ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਮਾਲਕ ਹੁੰਦੀ, ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪੂਰੀ ਮਾਲਕ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਾਰਸਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰਾਸਤ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਪੁਰਸ਼ ਧਾਰਕ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ "ਸੰਪਤੀ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ "ਵਿਰਾਸਤ ਜਾਂ

ਯੋਜਨਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਚੱਲ ਅਤੇ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ" ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ "ਜਾਇਦਾਦ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ "ਹਾਸਲ" ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਨੂੰ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮਾਲਕ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਔਰਤ ਹਿੰਦੂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖ਼ਿਤਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਕੋਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖ਼ਿਤਾਬ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਮਹਿਲਾ ਹਿੰਦੂ ਦੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਅਤਿਆਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖਿਤਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (1) ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਪੁਰਸ਼ ਧਾਰਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਤਿਆਚਾਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

17. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਵੀ. ਤੁਲਾਸਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐੱਲ. ਆਰ. 1977 (3) ਦੁਆਰਾ ਸੇਸ਼ਾ ਰੈੱਡੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 99 ਅਤੇ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (1) ਅਤੇ (2) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਹੇਠ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈਃ -

62. ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਦੇਣਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਜੋ ਅਸੀਂ 1956 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (1) ਅਤੇ (2) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਿੱਟੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨਃ

“(1) ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਰਸਮੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਭਰਮਪੂਰਨ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਰਪਾ ਅਤੇ ਉਦਾਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਠੋਸ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸੰਬੰਧ ਤੋਂ ਵਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਯਜਨਵਲਕੀਆ ਤੋਂ ਮਨੂ ਤੱਕ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨਦਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਇਸ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਪਰ ਇਹ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ

ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਪਤੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਉਸ ਕੋਲ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਕੋਲ ਸੰਪਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਔਰਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਕੋਈ ਚਾਰਜ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਚਾਰਜ ਦੇ ਵੀ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇੱਕ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਜਾਂ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਤਬਾਦਲਾ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਾ ਕਰੇ ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(2) ਧਾਰਾ 14 (1) ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਭਵ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ 1956 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

(3) ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 14 (1) ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਸਦਾ ਆਪਣਾ ਇੱਕ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 14 (1) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਿ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੰਗਤ ਹੋ ਜਾਵੇ।

(4) ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਉਹਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ, ਹੁਕਮਾਂ, ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ, ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਆਦਿ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰਲੇਖ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਬੰਧਤ ਸਾਧਨ ਸਿਰਫ਼ ਪੁਸ਼ਟੀ, ਸਮਰਥਨ, ਘੋਸ਼ਣਾ ਜਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਜਾਇਦਾਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 14 (1) ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਲਿਖਤ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਜਾਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਜਾਂ ਵੰਡ ਜਾਂ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਜਿਸ ਦੀ ਔਰਤ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਕੋਈ ਉਪਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਔਰਤ ਦਾ ਸੀਮਤ ਹਿੱਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਧਾਰਾ 14 (1) ਦੇ ਬਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਵਿੱਚ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਜਾਂ ਵੰਡ ਵੇਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ

ਬਦਲੇ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਜਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਸਾਧਨ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 14 (1) ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(5) ਧਾਰਾ 14 (1) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ 'ਹਿੰਦੂ ਔਰਤ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡ ਵੇਲੇ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ', 'ਜਾਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਬਦਲੇ', 'ਜਾਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਬਕਾਏ' ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।.

(6) ਸੈਕਸ਼ਨ 14 (1) ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ 'ਕੋਲ' ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਭਵ ਵਿਸਤਾਰ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਮਾਲਕ ਉਸ ਦੇ ਅਸਲ ਜਾਂ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਧਵਾ ਨੂੰ 1956 ਦੇ ਐਕਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੁੱਢਲੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤਹਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤਹਿਤ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 14 (1) ਦੇ ਬਲ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਹਿੱਸਾ ਮਿਲੇਗਾ। ਇਹ ਵੀ ਓਨੀ ਹੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਵਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਦਾਅਵੇ, ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਰਜੇ ਦੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(7) ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 14 (2) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ 'ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਜਾਇਦਾਦ' ਸੈਕਸ਼ਨ 14 (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀਮਤ ਵਿਆਜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਆਪਕ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸੀਮਤ ਵਿਆਜ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੀਮਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਤਬਾਦਲੇਦਾਰ ਉੱਤੇ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। "

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

18. ਏਰਾਮਾ ਬਨਾਮ ਵੀਰੂਪਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ, ਵਿਧਵਾ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਰਹੂਮ ਪਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਪੂਰਨ ਮਲਕੀਅਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਧਵਾ ਨੇ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (1) ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਢੰਗ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਸੀ।

19. ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੀ. ਤੁਲਾਸਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੇਸ਼ਾ ਰੈੱਡੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਐੱਲ. ਆਰ. ਦੁਆਰਾ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਧਵਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ (ਭਾਵ 17 ਜੂਨ, 1956) ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ ਸੰਪਤੀ ਉੱਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵੇ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਵਿਧਵਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾ ਸੰਪਤੀ ਉੱਤੇ ਪੂਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

20. ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਭਾਵੇਂ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ ਪਰ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (1) ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਅਧੀਨ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਕਬਜ਼ਾ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰੀ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ਾ ਸੰਪਤੀ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

21. ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

22. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ

ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate